

Козлова А. О.,
канд. екон. наук,
ст. викл. кафедри туризму і готельного господарства,
Усачова О. В.
студентка факультету менеджменту,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

КРОС-КУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ

Вивченням питань крос-культурних комунікацій, типології ділових культур, а також шляхів підвищення ефективності міжкультурної взаємодії займалися такі вчені: И. Айбл-Айбесфельдт, Е. Холл, Г. Хофстед, Ф. Тромпенаарс, Д. Мацумото, А. Кребер, К. Клакхон, К. Гирц та інші [1].

Туризм вважається міжнародною діяльністю, оскільки він передбачає одночасну взаємодію декількох країн, у кожній з яких є своя національна культура.

В епоху розвинених Інтернет-комунікацій та віртуальної реальності, туризм залишається джерелом «живого» спілкування, безпосереднього контактування між представниками різних культур, у результаті якого кардинально змінюється і свідомість, і самоусвідомлення людини.

Дуже важливо зазначити, що багато наших студентів їздять на практику закордон та наші співвітчизники на відпочинок в країни, де культура дуже сильно відрізняється від нашої. Туристи ненавмисно можуть образити носія культури і ця дисципліна допомогла би нашим громадянам швидше адаптуватися до країни в яку приїжджають працювати, і мінімізувати ризики для себе та підприємця.

Крос-культурна комунікація – це вербальна і невербальна взаємодія представників різних моральних систем, світоглядів, релігій тощо.

До уваги необхідно прийняти 3-ри правила:

1. Інформація, передана на невербальному рівні, представляє найбільші труднощі для інтерпретації членами іншої культури.
2. Для досягнення розуміння при спілкуванні необхідно навчати учасників міжкультурної взаємодії активного слухання.
3. Необхідно вміти передбачати і запобігти можливим помилкам при комунікації з представниками різних культур, інакше запланований міжкультурний контакт може зірватися за рахунок виробленого негативного враження.

Слід також мати на увазі проблеми вербального спілкування, форм та способів символізації спілкування.

Так з одного боку можна сказати, що зараз у світі панує глобалізація та країни намагаються стати схожими між собою і в уяві багатьох людей всі намагаються прийти до одного знаменника. Цей тренд насправді існує, але темпи досягнення цієї цілі дуже повільні, не потрібно ідеалізувати, що при вітанні всім можна протягти руку для привітання.

Приклади привітань в країнах які користуються популярністю у наших туристів:

- Таїланд: уклін і складені долоні

У цій країні для того, щоб привітатися, складають долоні разом, як під час молитви. Їх прикладають до голови або грудей. Далі потрібно зробити легкий уклін.

- Індія: вітання долонями

Багато індуси притискають долоні один до одного в положенні пальцями вгору. Їх кінчики повинні знаходитися на рівні брів. Обійми допустимі тільки після довгої розлуки. Чоловіки обіймаються і поплескують один одного по спині. Жінки тримають один одного за передпліччя, прикладаються лівої і правої щоками, а в країнах близького сходу за незнання правил поведінки можуть притягти до кримінальної відповідальності, наприклад, в ОАЕ тому що б студенти нашого ВУЗу не мали проблем і були справжніми спеціалістами вони повинні бути про інформовані про культуру держави, щоб у майбутньому вони змогли реалізувати і виконувати свої обов'язки на високому рівні [2].

Туризм поєднує в собі можливість пізнання, одержання нових знань, навчання разом з відпочинком, оздоровленням, спілкуванням.

Отже, туризм є вагомою крос-культурною сферою людської діяльності, яка створює платформу для міжнародного бізнесу та безперешкодного пізнання світу в умовах глобалізації. І дуже важливим є вивчення та дотримання правил спілкування та крос-комунікацій під час відвідування різноманітних країн.

Список літератури:

1. Алдошина М. В. Крос-культурні комунікації в галузі туризму в умовах глобалізації / М. В. Алдошина, Г. М. Брусильцева // Бізнес-інформ № 3. – 2014 : Режим доступу: www.business-inform.net

2. 10 правил привітання у різних країнах світу – Назва з екрану : Режим доступу: <https://changeua.com/10-pravil-privitannya-u-riznih-krayinah-svitu/>

УДК 379.8

Оболенцева Л. В.,

д-р екон. наук, доцент,

завідувач кафедри туризму і готельного господарства;

Росоха Т. В.,

магістрантка центру заочного навчання,

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова

СТІЙКИЙ ТУРИЗМ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

На сьогодні туризм в Україні залучає близько 10% мешканців та забезпечує функціонування багатьох галузей економіки. Туристична індустрія